

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАВСЬКОГО ПОВІТУ РУМУНІЇ

*Думітраш Д., Думітраш Д., Роман М.**Бухарестська Академія Економічних Наук*

В статті дається аналіз туристичних ресурсів Сучавського повіту Румунії. Виділяються основні природні і антропогенні ресурси, які капіталізуються туристичною індустрією. Дослідження представляє інтерес для потенційних інвесторів.

Ключові слова: туристичний потенціал, сільський туризм, культурний туризм, інфраструктура.

Постанова завдання. Дане дослідження має за мету проаналізувати туристичний потенціал Сучавського повіту Румунії, виділивши головні ресурси, природні та економічні, що сприяють розвитку туристичної індустрії у даному регіоні.

Вступ. Як відомо, туристичним потенціалом будь-якого об'єкта (чи території) називають сукупність характерних для нього природних і рукотворних тіл та явищ, а також умов, можливостей і засобів, придатних для формування туристського продукту і здійснення відповідних турів, екскурсій, програм [7]. Якщо брати до уваги участь людей у формуванні та використанні цих ресурсів, туристичний потенціал можна поділити на природний та антропогенний.

Основним завданням нашого дослідження є аналіз рекреаційних ресурсів Сучавського повіту, як із географічної, так і з економічної точки зору, що представляють потенціал розвитку тут туристичної індустрії.

Виклад основного матеріалу. Сучавський повіт розташований на північному сході Румунії, охоплюючи значну частину Східних Карпат. У формуванні природних умов регіону приймають участь такі компоненти-фактори: рельєф, геологічна будова, клімат, води (підземні і ґрунтові), ґрунти і рослинність. Всі вони в комплексі обумовлюють гармонію, різноманітність та рекреаційну специфічність ландшафтних комплексів краю.

Визначну роль у диференціації природних умов (особливо біопедокліматичних компонентів) відіграє рельєф. На території Сучавського повіту добре виділяється дві орографічні (як і фізико-географічні) одиниці: гірська область (у західній частині) і область плато (на сході). Рельєф даної території в цілому відзначається великою різноманітністю - тут на протязі лише 120 км із заходу на схід абсолютні висоти падають більше як на 1700 м. Контрастність між гірською частиною (Карпати) і платоподібною (Сучавське плато) в деякій мірі пом'якшується за рахунок долин, які глибоко врізані в гірські масиви, і обумовлюють поступовий перехід від одного виду ландшафту до іншого.

Клімат у межах Сучавського повіту помірно-континентальний, тут помітний відтінок місцевих

кліматів при переході від однієї орографічної одиниці до іншої. Добре прослідковується відмінність двох типів клімату – гірський та клімат плато (на сході повіту). У гірських районах середня річна температура повітря переважно до 2 °С, (Pietrosu Calimani 0 °С, Raşau 2°), у долинах близько 5.3 °С, а на плато (Фалтичень) 7.8 °С. Від'ємна температура в горах спостерігається на протязі майже п'яти місяців (листопад-березень). Весна доволі коротка, 1-2 місяці, а мінімальна тривалість літа 3 місяці.

Такі кліматичні характеристики забезпечують існування як холодної зими, так і теплого літа. Разом із різноманіттям рельєфу, вони сприяють розвитку різних видів гірського туризму, а саме: походи, еквестричний туризм, альпінізм, катання на лижах, mountain bike, польоти на дельтапланах, river rafting та ін.

Якщо розглядати вказані кліматичні характеристики гірської території Сучавського повіту із точки зору потенціальних інвесторів у розвиток туристичної індустрії, то вони становлять вагому долю на користь позитивних рішень щодо вибору цього об'єкту. Різноманітність клімату сприяє вирішенню проблеми сезонності доходів підприємств, основаних на окремих типах гірського туризму. Це дає можливість економічним суб'єктам використовувати матеріальну базу зимових курортів для забезпечення послуг у літній період.

Територія Сучавського повіту також багата на поверхневі та підземні води, що забезпечують можливість розвитку бальнеотуризму, river rafting-у та ін. Регіон належить в основному до басейну річки Сірет, яка протікає по східній межі (довжиною 148 км). Цей гідрографічний басейн дрениється трьома основними притоками - Бістриця, Сучава та Молдова. Сучавський повіт повністю позбавлений природних озер, але в обмін має великі ставки (в яких розводять рибу). Найбільш важливими є три резервуари недалеко від м. Фалтичень із загальним об'ємом накопичення біля 120000 м³, і ряд порівняно невеликих водоймищ, кожен з яких має об'єм близько 30000 м³. Виділяється також ставок Позен на р. Хатія (малий притік Молдови), біля с. Драгушень. Зустрічаються також численні

мінеральні та термальні джерела в горах Бістриця, Ватра Дорней (понад 100 джерел у 30 місцевостях), Якобень. Саме мінеральні джерела приваблюють туристів, чиїх мета поїздки носить оздоровчий характер.

Головним багатством краю є рослинність. Лісова рослинність в цілому займає майже 53% площі повіту (близько 457000 га), а хвойні охоплюють більшу частину цієї площі. Таким чином, лісові ресурси сприяють розвитку лісової промисловості, що відіграє важливу роль в економіці повіту, є основою розвитку народних ремесел. Ручна обробка дерева відіграє важливу роль у розвитку сільського та культурного (чому сприяють знамениті музеї дерева) видів туризму.

Одну з головних ролей у розвитку туризму на даній території відіграє антропогенний потенціал, який охоплює сукупність ресурсів, створених людиною, капіталізованих туристичною індустрією. Прикладами таких ресурсів є історичні пам'ятки, поселення, пам'ятники мистецтва, музеї та меморіальні будинки, традиції та звичаї населення.

Сучавський повіт можна охарактеризувати багатую історичною та культурною спадщиною, які становлять основу для розвитку найпоширеніших видів туризму — культурного та релігійного.

Муніципалітет Сучави представляє собою ідеальне поєднання традиції, релігії, духовництва та модернізму. Все це, разом із відомою гостинністю місцевих жителів, перетворюють її на важливий туристичний центр північної Молдови — вхідні ворота до Буковини. Головними туристичними пам'ятками, що Сучава пропонує своїм гостям є: замок «Четатя де Скаун», руїни замку «Скея», руїни королівського двору, що знаходяться у центрі міста, церква Воеводських синів, церква «Воскресіння», Повітовий музей, Музей народного мистецтва, залізничний вокзал Сучави, що є точною копією, лише у меншому масштабі, залізничного вокзалу м. Фрайбург (Німеччина).

В інших місцевостях повіту також зустрічаються різноманітні історичні об'єкти, що притягують туристів, як внутрішніх, так і з-за кордону. Так, Кимпулунг Молдовенеск пропонує музей «Мистецтво дерева», колекцію ложок професора Цугуй; два пам'ятники народної архітектури: Будинки Грамада і Прундяну, теплицю та дендрарій ліцею «Драгош Воде», віковий в'яз (близько 700 років). Головними пам'ятками антропологічного характеру місцевості Ватра Дорней є: будівля мерії флорентинського типу, зведена у 1897 р., вокзал Ватра Дорней Бай, побудований у 1910 р., віла Чембра (1985), казино (1899). Визначними пам'ятками Гура Гуиорулуй є: етнографічний музей, рекреаційна зона «Лунка Молдовей», музей

народних звичаїв Буковини (що був заснований у 1959 році та виставляє понад 2000 екземплярів зібраних із басейнів Молдова та Дорна, на різну тематику: збір дарів природи, мисливство та риболовля, землеробство, текстильна промисловість, обробка дерева, гончарство та ін.). Щорічно тут організовується конкурс карікатур «Юмор у Гурі Гуморулуй», що об'єднує найкращих карікатуристів країни. Рекомендуються для відвідування два головні об'єкти, що представляють туристичний інтерес: монастирі Гумор (на півночі) та Воронець (на півдні).

Сучавський повіт налічує 379 сіл, згруповані у 97 комун (адміністративні одиниці), розташовані у двох природних регіонах — височини та гори, що з часом урізноманітнила їх через величину, форму, стриктуру та щільність заселення. Сільські місцевості мають значний туристичний потенціал, як у гірських, так і в пригірських районах. Окрім історичних та природних пам'яток, що тісно пов'язані між собою, туристичний інтерес представляють також цінні ресурси в області біорізноманіття. Особливою приманою для туристів представляють ремесницькі діяльності, що передаються із покоління в покоління: розпис ікон, прикрашання писанок, вироби із дерева (бочки, традиційні народні музичні інструменти), кам'яні скульптури, ткацтво, робота зі шкіряними виробами та ін.

Серед агротуристичних сіл найвідомішими є: Арборе, Ботошана, Чіпріан Порумбеску, Марджіня, Молдова Суліца, Пожората, Путна, Раска, Слатіна, Сучевіца, Вама, Ватра Молдовіцей.

Етнографічний та фольклорний фонд Сучавського повіту підкреслює талант та розуміння прекрасного мешканцями цієї зони. Багатство етнографічних елементів особливо помітне у зоні Дорна, де й досі збереглися давні традиції та заняття, а також аутентичний одяг, охарактеризований вишуканим поєднанням стилю та кольору.

Серед найвідоміших поселень з цієї точки зору є: Марджіня (у 10 км від Радауць) названий центром чорної кераміки, шліфованої за допомогою каменю, техніка перейнята у гето-даків, що в черговий раз доводить продовження аутентичного населення у регіоні; Дорна зі своєю буковинською специфікою архітектури - зовнішніми декораціями, що переймають геометричні чи квіткові мотиви; Чоканешть (у 22 км від Ватри Дорней), знаменитий своїми килимами та писанками; Качіка - важливий керамічний центр; Фунду Молдовей - центр виготовлення народних інструментів та артистичної обробки дерева; Арборе (килими та рушники).

Істотну роль у розвитку туристичної індустрії регіону відіграють його економічні показники та

Таблиця 1

Туристичні структури із функціями розміщення туристів у Сучавському повіті

Сучавський повіт	Кількість
<i>Всього</i>	236
Готелі і мотелі	28
Туристичні котеджі	-
Кемпінги та одиниці котеджного типу	4
Туристичні віли	6
Табори для школярів та дітей дошкільного віку	21
Міські туристичні пансіони	49
Готелі для молоді	-
Сільські туристичні пансіонати	120
Хостели	3
Туристичні зупинки	2
Одиниці розміщення на судах	1

Складено за даними: <http://www.suceava.insse.ro/main.php>

Таблиця 2

Динаміка та потенціал туристичного розміщення в Сучавському повіті

Роки	Потенціал розміщення	
	Кількість налічених місць	Використані місця (тис. місць-днів)
2000	5269	1335,4
2001	5034	1421,1
2002	5192	1399,5
2003	5577	1640,8
2004	5755	1760,8
2005	6526	1932,6
2006	7012	2056,7
2007	6831	2087,4

Складено за даними: <http://www.suceava.insse.ro/main.php>

рівень розвитку засобів розміщення та харчування, запропоновані туристам. У Сучаві перетинаються авто-, залізничний та авіа- транспорти, що істотно підвищують туристичний потенціал повіту. Існування бажаного шляху доступу до дестинації, який відповідав би критеріям комфорту та фінансовій ситуації туриста є дуже важливим фактором у виборі місця відпочинку.

Аналізуючи туристичні структури із функціями розміщення туристів (таб. 1), можна відзначити, що найвищий показник характерний для сільських пансіонатів (близько 50%), що вказує на високий розвиток сільського туризму. Наступними позиціонують міські пансіонати та готелі.

До 2006 року потенціал розміщення туристів у цілому виріс (завдяки заснуванню нових структур), але вже у наступному періоді відбувся спад, у зв'язку із збільшенням долі сільських пансіонатів, які пропонують не таку велику

кількість місць для проживання, як інші структури (таб.2), комплекси, які пропонують туристам варіацію даних послуг. Окремою категорією закладів громадського харчування (розвинена лише в останні кілька років) є ресторани із румунською специфікою, у яких зустрічаємо традиційні буковинські страви, що представляють неабиякий інтерес для туристів. Такі заклади зустрічаються при агротуристичних пансіонатах, тобто характерні для сільського туризму, або у центрі туристичного трафіку - туристичних баз чи у зонах монастирів.

Висновки. До характерних ознак туризму Сучавського повіту можна віднести: різноманітні природні ресурси та великий антропогенний потенціал, завдяки яким регіон є привабливою дестинацією для внутрішніх та іноземних туристів, а також потенційним об'єктом для інвесторів. Сприятливе географічне положення та відносно

легкі шляхи доступу, багата культурна спадщина, відносно розвинена інфраструктура — все це сприяє розвитку тут різноманітних видів туризму. З економічної точки зору територію Сучавського повіту можна цілковито розглядати як вигідну для подальшого розвитку туристичної індустрії. Модернізація та розвиток засобів розміщення туристів, інфраструктури, разом із активною політикою просування, принесуть очікуваних результатів.

Список літератури

1. Думітраш Д. Динаміка економічного розвитку прикордонного Сучавського повіту Румунії (в умовах перехідного періоду ринкових реформ) / Д. Думітраш // Науковий вісник Чернівецького ун-ту, 2010, вип.483, Географія.- С. 61—66.
2. Дутчак С.В. Туристсько-рекреаційний ландшафт: Ієрархічна структура таксономічних одиниць та їх функціональна характеристика / С.В. Дутчак // Українська історична географія та історія географії в Україні.- Чернівці: ЧНУ, 2009.- С.103—104.
3. Bucur Sabo M. Marketing Turistic / M. Bucur Sabo// Bucuresti: Editura Irecson, 2006.
4. Dimitriu R., Dimitriu A. O analiza cantitativa a turismului din Depresiunea Neamtului/ R. Dimitriu, A. Dimitriu // Analele Universitatii "Stefan cel Mare" Suceava, sectiunea Geografie 2006. Pg. 129-139.
5. Hapeniuc C.V. Cercetarea statistica in turism / C.V. Hapeniuc// Bucuresti: ed. didactica si pedagogica, 2003, 212 pg.
6. Letos C. Interrelationarea mediului antropoc si mediului natural in geosistemul depresiunii Ozana-Topolita / C. Letos // Analele Universitatii "Stefan cel Mare" Suceava, sectiunea Geografie 2010. Pg. 115.
7. Negoescu B., Vlasceanu Ghe. Geografia Romaniei / B. Negoescu, Ghe. Vlasceanu // Bucuresti : Editura Teora, 1996.

Думитраш Д., Думьтриаш Д., Роман М. Туристический потенциал Сучавского уезда Румынии. В статье дается анализ туристических ресурсов Сучавского уезда Румынии. Выделяются природные и антропогенные ресурсы, которые капитализируются туристической индустрией. Исследование представляет интерес для потенциальных инвесторов. С экономической зрения, территорию Сучавского уезда можно рассматривать как выгодную для дальнейшего развития туристической индустрии. Модернизация и развитие средств размещения туристов и инфраструктуры, вместе с активной политикой продвижения, принесут ожидаемых результатов.

Dumitrash D., Dumitrash D., Roman M. Tourism potential Suceava County of Romania. The article presents an analysis of the touristic resources of the Suceava district of Romania. The main anthropological and natural resources, capitalized by the touristic industry, are identified and their particularities are studied. The given research carries a considerable interest for the potential investors by proposing a possible mitigation of the seasonality risk, characteristic for the touristic industry.